

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
та інноваційної діяльності
Національного університету
біоресурсів і природокористування
України **Вадим КОНДРАТЮК**

2023 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації здобувачки кафедри економіки Національного університету біоресурсів і природокористування України, кандидата економічних

КОСТЕЦЬКОЇ Ірини Іванівни на тему:

«Стратегічне планування сільського розвитку»,

поданої на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук з наукової спеціальності 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством»

Призначенні рішенням Вченої ради Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 3 від 27 вересня 2023 року) рецензенти, а саме: **ТКАЧУК Вадим Анатолійович**, доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи, міжнародної діяльності та розвитку; професор кафедри економіки; **ВДОВЕНКО Наталія Михайлівна**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри глобальної економіки; **ПОПРОЗМАН Наталія Василівна**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічної кібернетики, розглянувши докторську дисертацію **КОСТЕЦЬКОЇ Ірини Іванівни** на тему: «Стратегічне планування сільського розвитку» (тему дисертації затверджено (протокол № 1 від 28 серпня 2021 року) рішенням Вченої ради Національного університету біоресурсів і природокористування України), наукові публікації, в яких висвітлено основні наукові результати, а також за результатами фахового семінару наукової ради економічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 14 грудня 2023 року (протокол № 8), ухвалили:

1. Актуальність теми дослідження. Дисертацію присвячено вивченню питань щодо особливості стратегічного планування сільського розвитку. Розроблено пропозиції до концепції багатофункціонального розвитку сільських територій, запропоновано інструменти для систематизації селозберігаючої моделі, концептуалізовано організаційно-економічний механізм систематизації стратегічного планування з метою забезпечення сільського розвитку. Досліджено механізм комплексної оцінки стратегій розвитку територіальних громад з використанням територіального партнерства для збільшення ефективної діяльності. Запропоновано пріоритетні інноваційні напрями стратегічного планування сільського розвитку з використанням сценарного планування та кластерного моделювання. Вивчення зазначених питань дозволить також поглибити знання у частині досліджуваних питань.

Наукова та практична важливість цієї проблеми зумовлює актуальність досліджень, які вивчалися здобувачкою І. І. Костецькою.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконана на кафедрі економіки Національного університету біоресурсів і природокористування відповідно до плану наукових досліджень за темою «Наукові засади ефективного господарювання в агропромисловому виробництві» (номер державної реєстрації 0116U001708), в рамках якої авторкою проаналізовано програми щодо впровадження зеленої економіки в Україні у відповідності до Європейського зеленого курсу, розроблено практичний інструментарій щодо можливості імплементації успішно діючих зарубіжних проєктів: вивчено концептуальні засади Стратегії Smart Village як нового підходу

до інноваційного сільського розвитку і формування енергонезалежності сільських територій. Дослідження також проводилося на кафедрі просторової політики та планування Університету Марії Кюрі-Складовської (Польща) відповідно до плану реалізації грантів Вишеградського фонду (номери грантових договорів ID 52110307, ID 52211399) за темою «Напрями сталого розвитку сільських територій: європейський досвід та українські реалії» та Польського національного агентства з питань академічного обміну (номер договору BWS/ZAP/2022/1/00172/U/00001) за темою «Сталий розвиток сільських територій у контексті євроінтеграції України в умовах війни». Під час реалізації проведено порівняльний аналіз системи стратегічного планування України та Польщі, вивчено особливості сільських територій обох країн.

3. Особистий внесок здобувачки в одержанні наукових результатів полягає в аналізі наукової літератури; розробленні етапів наукових досліджень, формулюванні мети та завдань дослідження; проведенні наукових досліджень; статистичній обробці цифрових результатів та їх аналізі; написанні дисертації, формулюванні висновків та пропозицій; узагальненні результатів власних досліджень, формулюванні висновків та пропозицій. Здобувачкою особисто організовано та проведено наукові дослідження, аналіз та узагальнення їх результатів, сформульовано висновки та пропозиції для практичного застосування. Зокрема, опрацьовано первинні матеріали територіальних громад та документи щодо тематики на всіх рівнях планування.

Більшість наведених у дисертації науково-теоретичних положень та практичних рекомендацій, висновків і пропозицій належать особисто здобувачці та є її науковим доробком і фактичним внеском у теорію та методологію регіональної економіки сільського розвитку. Деякі результати одержано у співпраці з іншими науковцями, про що свідчать спільні наукові публікації та посилання в тексті дисертації.

4. Ступінь використання у дисертації матеріалів і висновків кандидатської дисертації здобувачки. У докторській дисертації кандидата економічних наук І. І. Костецької відсутні матеріали її кандидатської дисертації. Дисертація є самостійно написаною кваліфікаційною науковою працею із науково-обґрунтованими висновками та рекомендаціями. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідні джерела. У роботі відсутнє привласнення чужих ідей, результатів або слів без оформлення належного цитування. Таким чином, у дисертаційному дослідженні І. І. Костецької відсутні порушення академічної доброчесності.

5. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації. Науково-теоретичні положення і практичні рекомендації та висновки дисертації є аналітично та науково обґрунтованими, достовірними, аргументованими та статистично обробленими з використанням програм Microsoft Excel та IBM SPSS Statistics 27.

6. Наукова новизна одержаних результатів дослідження. Основні теоретичні і практичні наукові результати становлять наукову новизну дослідження. Вперше запропоновано методику моніторингу оцінки локальних стратегій, що забезпечує виконання комплексу завдань та ефективну взаємодію на кожному з ієрархічних рівнів при одночасно нових можливостях, обмеженнях і викликах у сучасному середовищі.

Здійснено сценарне прогнозування на основі оцінки стратегій територіальних громад із використанням розробленої бальної системи визначення впливу сильних та слабких сторін на реалізацію конкретного завдання в стратегії розвитку в умовах невизначеності та глобальних викликів, що дає можливість застосування цього методу при різних рівнях ієрархічного поділу розроблення стратегії.

Розроблено: модель комплексного стратегічного планування локального сільського розвитку на основі кластерного моделювання, що дозволяє підвищити ефективність функціонування територіальних партнерств через урахування спільних цілей щодо розвитку

обраного пріоритетного сектору; економіко-математичну модель оцінювання ефективності субстратегії для територіального партнерства на основі методу багатовимірного групування та сукупності показників економічної діяльності громад.

Удосконалено систему стратегічного планування відповідно до європейських норм, як передумову ефективного сільського розвитку у сучасних мінливих умовах ринкового господарювання; методологічні підходи діагностування документів стратегічного планування сільського розвитку за допомогою системи індикаторів, які можуть бути практичним інструментом оцінювання спроможності стратегічних програм на місцевому рівні, для підвищення ефективного сільського розвитку; модель взаємодії стратегічних документів на місцевому рівні на засадах територіального партнерства для ефективної реалізації пріоритетного напрямку стратегічного планування в умовах формування сталого сільського розвитку; концептуальні підходи щодо сталого сільського розвитку на засадах багатофункціональності, обґрунтовано інструментарій стратегії Smart Village для впровадження цього інноваційного напрямку стратегічного планування; наукові підходи щодо економічної оцінки інноваційності співробітництва з використанням моделі Triple Helix (потрійна спіраль) для налагодження співпраці з об'єднанням різних інституцій на місцевому рівні.

Набули подальшого розвитку: пропозиції щодо застосування концепції багатофункціональності сільського розвитку, яка виступає основою в новій сучасній селозберігаючій моделі і є однією з основних складових аграрної політики в Україні під час процесу стратегічного планування з урахуванням викликів, обумовлених війною; пропозиції щодо удосконалення сутності, методологічних засад та алгоритмів економічного дослідження на основі проведеного порівняння особливостей сільського розвитку України і ЄС, що включає економічну оцінку сучасного стану; пропозиції щодо формування регіональної політики сільського розвитку та напрямів її імплементації в інституційний простір України для економічного та соціально-культурного розвитку територіальних громад у контексті європейського досвіду; обґрунтування необхідності поширення підприємницької діяльності в сільській місцевості як основного фактору сільського розвитку; науково-теоретичні підходи до обґрунтування ефективності територіальних партнерств як додаткового інструменту впливу на формування дієвих механізмів підтримки та сталого сільського розвитку при підготовці державних програм підтримки села; обґрунтовано пріоритетний стратегічний інноваційний напрям сільського розвитку з урахуванням європейських тенденцій «зеленого переходу», що включає систематизацію пропозицій та їх впровадження в перспективні плани повоєнної відбудови України.

7. Практичне значення одержаних результатів дослідження. У дисертації запропоновано теоретико-методологічні положення, висновки і практичні рекомендації, які придатні до імплементації у практичній діяльності органів виконавчої влади державного і регіонального рівня, органів місцевого самоврядування в напрямі підвищення ефективності стратегічного планування, науково-дослідних установ за профілем наукової роботи у галузі досліджень аграрного сектору і регіональної політики. Особливу практичну значущість мають такі розробки, як формування моделі моніторингу місцевих стратегій в територіальних громадах, а саме збільшення ефективності реалізації проєктів із залученням територіального партнерства, що підвищує загальний ефект діяльності; розроблення організаційно-економічного механізму, направлено на впровадження управлінських рішень щодо державного та ринкового стимулювання певних напрямів стратегічного планування відповідно до європейських планових документів при забезпеченні раціонального використання потенціалу та регіональних особливостей.

8. Обізнаність здобувачки з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою. Здобувачкою у процесі написання дисертації опрацьовано 354 джерел літератури інших вчених, а саме таких як О. А. Бородіна, В. В. Борщевський, В. В. Байдала, Н. М. Вдовенко, Ю. Е. Губені, А. Д. Діброва, О. Ю. Єрмаков, С. М. Кваша, Н. В. Попрозман, І. В. Прокопа, П. Т. Саблук, О. В. Скидан, В. К. Терещенко, В. А. Ткачук,

А. М. Третяк. За обраною тематикою І. І. Костецька має достатню обізнаність з результатами наукових досліджень українських та зарубіжних вчених.

9. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях. Основні положення та результати дисертації опубліковано здобувачкою у 53 наукових працях, з яких 2 монографії, 6 статей у періодичних наукових виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України та/або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, 14 статей у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 6 статей у наукових виданнях інших держав, стаття в іншому науковому виданні, 24 тези наукових доповідей.

Монографії

1. Kostetska I. Planowanie strategiczne rozwoju obszarów wiejskich: przykład Ukrainy i Polski. Iwano-Frankowsk, 2021. 144 s.

2. Костецька І. І. Стратегічне планування сільського розвитку територіальних громад України: монографія. Дрогобич, 2023. 235 с.

Статті у періодичних наукових виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України та/або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus

3. **Kostetska I.**, Berezyak I. Social entrepreneurship as an innovative solution mechanism of social problems of society. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. 2014. Vol. 36. No. 3. P. 569–577. *(Здобувачкою виокремлено особливість розвитку соціального підприємництва).*

4. Kostetska I. Improving of Business Planning Using the Method of Fuzzy Numbers. Journal of Management and Business Administration. 2016. Vol. 24. Issue 3. P. 47–61.

5. Yermakov O., **Kostetska I.** Kierunki rozwoju obszarów wiejskich w Ukrainie i w Polsce. Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, sectio B Geographia, Geologia, Mineralogia et Petrographia. 2022. Vol 77. S. 91–110. *(Здобувачкою виокремлено напрями розвитку сільських територій в Україні та Польщі).*

6. Yermakov O., **Kostetska I.** Environmental Challenges of The Green Economy: Case of Ukraine. JESSD-2022 IOP Conf. Series: Earth and Environmental Science 1111. 2022. 012002. *(Здобувачкою виокремлено особливість зеленої економіки для подолання екологічних викликів).*

7. **Kostetska I.**, Baran-Zgłobicka B. Environmental policy in rural development management involving territorial partnerships. Acta Scientiarum Polonorum Administratio Locorum. 2024. Vol. 23 (2). P. 227–241. *(Здобувачкою запропоновано залучення Локальних груп діяльності до системи екологічного менеджменту в стратегічному плануванні).*

8. Kozak L., **Kostetska I.**, Bereziak I. Environmental Facility of Food Products as a Factor of Market Positioning. Studia Ecologiae et Bioethicae. 2024. Vol. 22. No. 3. *(Здобувачкою проведено дослідження щодо визначення факторів впливу на довіру споживачів до якості харчових продуктів в Україні).*

Статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України

9. **Костецька І. І.**, Костіна Т. Ю. Сучасна практика застосування бізнес-планування в інвестиційних проектах. Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту. 2015. Вип. 13. С. 174–180. *(Здобувачкою виокремлено особливість застосування бізнес-планування в інвестиційних проектах).*

10. Губені Ю., **Костецька І. І.**, Оліщук П., Коверко Ю. Вдосконалення бізнес-планування та підвищення його ефективності в сільськогосподарських підприємствах. Вісник Львівського державного аграрного університету: Економіка АПК. 2016. № 23 (5).

С. 9–14. *(Здобувачкою виокремлено особливість бізнес-планування для підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств).*

11. Губені Ю. Е., **Костецька І. І.** Організаційно-правові форми сільськогосподарських підприємств у Чеській республіці: підприємницька структура. Вісник Прикарпатського університету імені Василя Стефаника. Серія «Економіка». 2019. Вип. 14. С. 112–115. *(Здобувачкою виокремлено особливості організаційної структури сільськогосподарських підприємств).*

12. **Костецька І. І.**, Крайчук С. О. Стратегічне планування в туристичній галузі як елемент підтримки багатофункціонального розвитку сільських територій: європейський досвід та українські реалії. Ефективна економіка. 2020. № 12. URL: <http://www.economy.pauka.com.ua/?op=1&z=8415>. *(Здобувачкою виокремлено особливість стратегічного планування в розвитку туристичної галузі сільських територій).*

13. Костецька І. І. Особливості розвитку сільських територій Польщі. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 33. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/935>.

14. **Костецька І. І.**, Стрільчук Р. М. Кооперація як інструмент розвитку сільських територій: приклад Польщі. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2021. Т. 32 (71). № 1. С. 58–62. *(Здобувачкою виокремлено особливість кооперації на прикладі Польщі).*

15. **Костецька І. І.**, Крайчук О. В. Вплив кластерів на розвиток сільських територій. Приазовський економічний вісник. 2021. № 1 (24). С. 151–154. *(Здобувачкою виокремлено особливість впливу кластерів на розвиток сільських територій).*

16. Єрмаков О. Ю., **Костецька І. І.** Роль індустріальних парків для стратегічного розвитку територій. Економічний простір. 2021. № 174. С. 90–94. *(Здобувачкою виокремлено особливість впливу індустріальних парків на стратегічних сільських розвиток).*

17. Костецька І. І. Система просторового планування в Польщі як приклад ефективного розвитку територіальних громад в Україні. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. 2022. Т. 21. Вип. 3 (52). С. 141–152.

18. Костецька І. І. Розвиток smart villages в управлінні сільськими територіями в Польщі з використанням локального партнерства. Вісник Херсонського національного технічного університету. 2022. № 2 (81). С. 164–170.

19. Костецька І. І. Екологічна політика в контексті сільського розвитку. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки. 2023. Вип. 3 (70). С. 79–83.

20. Костецька І. І. Сільський розвиток із залученням територіального партнерства. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: економіка та менеджмент. 2023. Вип. 3 (95). С. 43–48.

21. Коблянська І. І., **Костецька І. І.** Навички і потреби представників академічної спільноти України в контексті концепції відкритої науки. Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2023. Вип. 4 (77). С. 42–54. *(Здобувачкою виокремлено значимість відкритої науки для представників академічної спільноти).*

22. Костецька І. Сільський розвиток із залученням територіального партнерства: приклад Словацької Республіки. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 66. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4573>.

Статті у наукових виданнях інших держав

23. Hubeni Yu., **Kostetska I.** Improving of business planning mechanism in agricultural enterprises. Zeszyty naukowe. Wyższej Szkoły Humanistyczno-Przrodniczej Studium Generale Sandomiriense. 2016. NR 1. S. 125–138. *(Здобувачкою виокремлено особливість застосування бізнес-планування для сільськогосподарських підприємств).*

24. Kostetska I. Perspektywy decentralizacji na Ukrainie: doświadczenia Polski. Wschód Europy. Studia humanistyczno-społeczne. 2021. Vol 7. S. 47–61.

25. Kostetska I. Znaczenie funkcjonowania rolniczych grup producenckich w rozwoju obszarów wiejskich Ukrainy. *Przegląd Europejski*. 2022. Vol. 2022. No. 1.

26. **Kostetska I.**, Moldovan E., Stępniewski T. Methods for assessing the potential of local strategies and programmes in the field of energy and energy efficiency in communities of Ukraine. *Sprawy Międzynarodowe*. 2023. *(Здобувачкою виокремлено особливість оцінки потенціалу місцевих стратегій і програм у територіальних громадах України)*.

27. Kostetska I. The Application of Strategic Planning in the Development of Rural Areas: an example of Poland for Ukraine. *Green, Blue and Digital Economy Journal*. 2023. Vol. 4. No. 4. P. 7–18.

28. Kostetska I. Evaluating the implementation of rural hromads development strategies in Ukraine. *Scientific papers of Silesian University of Technology Organization and Management*. 2024. No. 191. P. 277–289.

Стаття в іншому науковому виданні

29. Костецька І. І. Сталий розвиток сільських територій: європейський досвід і українські реалії. *Економічні студії*. 2020. № 1 (27). С. 91–95.

Тези наукових доповідей

30. **Костецька І. І.**, Оліховська М. В., Оліховський В. Я. Інституційний аналіз як метод бізнес-планування діяльності підприємств агробізнесу. Теоретичні основи і практичні аспекти використання ресурсощадних технологій для підвищення ефективності агропромислового виробництва і розвитку сільських територій: Міжнародний науково-практичний форум, м. Львів, 18–20 вересня 2013 року: тези доповіді. Львів, 2013. С. 375–379. *(Здобувачкою виокремлено особливість методу бізнес-планування для підприємств агробізнесу)*.

31. **Костецька І. І.**, Оліховська М. В., Гилка М. Д. Формування та розвиток інвестиційних проектів аграрного сектору України в умовах ЄС. Соціально-психологічні та економіко-правові аспекти управління людськими ресурсами у XXI столітті: Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Львів, 5 червня (12 листопада) 2013 року: тези доповіді. Львів, 2013. С. 116–121. *(Здобувачкою виокремлено особливість інвестиційних проектів в аграрному секторі України)*.

32. **Костецька І. І.**, Цьона Н. Значення фінансового планування в бізнес-плані сільськогосподарських підприємств. Теоретичні основи і практичні аспекти використання ресурсощадних технологій для підвищення ефективності агропромислового виробництва і розвитку сільських територій: XV Міжнародний науково-практичний форум, м. Дубляни, 24–26 вересня 2014 року: тези доповіді. Дубляни, 2014. С. 439–442. *(Здобувачкою виокремлено особливість фінансового планування для аграрних підприємств)*.

33. Костецька І. І. Соціальне підприємництво: вітчизняний і зарубіжний досвід. Вища освіта і наука України в контексті європейського освітнього простору: XV Всеукраїнська викладацька конференція, м. Хуст, 13–14 травня 2015 року: тези доповіді. Хуст, 2015. С. 625–630.

34. Костецька І. І. Підвищення ефективності бізнес-планування з використанням сучасних технологій. Аграрна наука, освіта, виробництво: європейський досвід для України: Міжнародна науково-практична конференція, м. Житомир, 17–18 листопада 2015 року: тези доповіді. Житомир, 2015. С. 567–572.

35. Оліховська М. В., **Костецька І. І.** Економіко-суспільна значимість функціонування соціального підприємництва в Україні. Суспільні трансформації і безпека: людина, держава, соціум: Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Львів, 11 червня 2015 року: тези доповіді. Львів, 2015. С. 141–144. *(Здобувачкою виокремлено особливість функціонування соціального підприємництва в Україні)*.

36. Костецька І. І. Розвиток форм бізнес-планування у сільськогосподарських підприємствах. Секторальні асиметрії розвитку національної економіки: механізми подолання в умовах нових викликів та факторних обмежень: Всеукраїнська наукова

інтернет-конференція з міжнародною участю, м. Тернопіль, 29 травня 2015 року: тези доповіді. Тернопіль, 2015. С. 71–73.

37. **Костецька І. І.**, Пилип Н. Ю. Вдосконалення бізнес-планування у сільсько-господарських підприємствах. Modern transformation of economics and management in the era of globalization: International Scientific Conference, January 29, 2016. Klaipeda, Lithuania, 2016. P. 90–93. *(Здобувачкою виокремлено переваги бізнес-планування для сільськогосподарських підприємств).*

38. **Костецька І. І.**, Костіна Т. Ю. Сучасні особливості фінансового забезпечення сільського господарства у Франції. Особистість, суспільство, політика: III Міжнародна науково-практична конференція, м. Люблін, Польща, 15–16 лютого 2016 року: тези доповіді. Люблін, 2016. С. 83–86. *(Здобувачкою виокремлено особливість сільського господарства у Франції).*

39. **Костецька І. І.**, Оліховська М. В., Костіна Т. Ю. Розвиток соціального підприємництва. Суспільні трансформації і безпека: людина, держава, соціум: Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Львів, 17 червня 2016 року: тези доповіді. Львів, 2016. С. 98–101. *(Здобувачкою виокремлено особливості розвитку соціального підприємництва).*

40. Костецька І. І. Децентралізація в Польщі. Чи можливий приклад для України? Проблеми реалізації та захисту прав людини та громадянина в умовах розвитку верховенства права: Міжнародна науково-практична конференція, м. Львів, 10–12 грудня 2019 року: тези доповіді. Львів, 2019. С. 74–77.

41. **Костецька І. І.**, Оліховська М. В. Механізм державного регулювання залучення інвестицій у розвиток економіки. Вектори модернізації економіки України в контексті сталого розвитку: Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція, м. Луцьк, 20–21 травня 2021 року: тези доповіді. Луцьк, 2021. С. 37–45. *(Здобувачкою виокремлено особливості механізму залучення інвестицій для розвитку економіки).*

42. Костецька І. І. Кооперація, як інструмент для розвитку сільських територій при стратегічному плануванні. Актуальні питання економічних, суспільних, правових та гуманітарних наук і їх інформаційне забезпечення: XXI Всеукраїнська викладацька науково-практична конференція, м. Хуст, 25–26 травня 2021 року: тези доповіді. Хуст, 2021. С. 42–44.

43. **Костецька І. І.**, Лавренюк А. Ю. Роль академічної мобільності у формуванні конкурентоспроможності закладів вищої освіти Сучасні тенденції розвитку фінансових та інвестиційно-інноваційних процесів України: V Міжнародна науково-практична конференція, м. Вінниця, 25 лютого 2022 року: тези доповіді. Вінниця, 2022. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/fiip/fiip2022/paper/viewFile/14453/12223> *(Здобувачкою виокремлено значення і переваги академічної мобільності при формуванні кар'єри фахівця).*

44. Kostetska I. Rola parków przemysłowych w zrównoważonym rozwoju obszarów wiejskich. II Międzynarodowa konferencja naukowa gospodarowanie przestrzenią a zasoby przyrodnicze przestrzeń kulturowa i środowisko przyrodnicze na tle zmian klimatu. Kazimierz Dolny, 9–10 czerwca 2022. P. 49.

45. Костецька І. І. Модель створення індустріальних парків для ефективного розвитку територій. Організаційно-економічні та соціальні складові розвитку підприємництва: Всеукраїнська науково-практична конференція, присвячена 165-річчю заснування університету та 70-річчю створення економічного факультету, м. Львів, 25 травня 2022 року: тези доповіді. Львів, 2022. С. 318–320.

46. Костецька І. І. Перспектива розвитку «зеленої економіки» для продовольчої безпеки України. Актуальні питання економіки, обліку, управління і права в сучасних умовах: Міжнародна науково-практична конференція, м. Полтава, 22 липня 2022 року: тези доповіді. Полтава, 2022. С. 11–14.

47. Костецька І. І. Smart Villades в управлінні сільськими територіями в Польщі. Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи:

VIII Міжнародна науково-практична конференція, м. Одеса, 23–24 вересня 2022 року: тези доповіді. Одеса, 2022. С. 135–136.

48. Єрмаков О. Ю., **Костецька І. І.** Зелена економіка в повоєнному розвитку України. Екологічні та соціальні аспекти розвитку економіки в умовах євроінтеграції: IX Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Миколаїв, 26–28 жовтня 2022 року: тези доповіді. Миколаїв, 2022. С. 14–16. *(Здобувачкою виокремлено особливість зеленої економіки в програмах повоєнної відбудови України).*

49. **Kostetska I.**, Moldovan E. Methods for assessing the potential of local strategies and programs in the field of energy and energy efficiency in communities of Ukraine. Future-ready geography: Conference, April 2023, Kraków. P. 43–44. *(Здобувачкою виокремлено методіку визначення потенціалу стратегій розвитку територіальних громад).*

50. **Kostetska I.**, Baran-Zgłobicka B. Environmental policy in rural development management using territorial partnerships. Problems of Environmental Protection and Development: 26th International Scientific Conference. 2023. P. 26–27. *(Здобувачкою виокремлено переваги територіального партнерства при розробці спільної екологічної політики).*

51. **Костецька І. І.**, Молдован Е. Методика оцінки локальних стратегій і програм в енергетичних громадах України. Актуальні проблеми теорії та практики в галузі економіки, права, соціально-гуманітарних наук в умовах воєнного стану: XXIII Всеукраїнська викладацька науково-практична конференція, м. Хуст, 28 квітня 2023 року: тези доповіді. Хуст, 2023. С. 35–37. *(Здобувачкою виокремлено особливість стратегій і програм розвитку в монопрофільних територіальних громадах).*

52. Baran-Zgłobicka B., Kostetska I. Perspektywy środowiskowe i społeczne w zarządzaniu rozwojem obszarów wiejskich z wykorzystaniem partnerstw terytorialnych (przykład Polski i Ukrainy). *Rozwój Obszarów Wiejskich a Zasoby Przyrodnicze: III Międzynarodowa Konferencja Naukowa Gospodarowanie Przestrzenią a Zasoby Przyrodnicze, Janów Lubelski, Polska, 19–21 czerwca 2024. Janów Lubelski, 2024. P. 48–49. (Здобувачкою виокремлено переваги територіальних партнерств для сталого сільського розвитку).*

53. Єрмаков О. Ю. **Костецька І. І.** Сценарне прогнозування стратегічного розвитку сільських територіальних громад. Екологічні та соціальні аспекти розвитку економіки в умовах євроінтеграції: IX Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Миколаїв, 23–25 жовтня 2024 року: тези доповіді. Миколаїв, 2024. С. 28–30. *(Здобувачкою проведено оцінку ймовірності реалізації стратегічних цілей за різних сценаріїв розвитку зовнішнього середовища).*

10. Впровадження наукових досліджень у практику. Практичне застосування результатів дослідження рекомендоване для Міністерства аграрної політики та продовольства України при імplementації актів права Європейського Союзу (acquis ЄС) у сфері сільського розвитку, зокрема, Регламенту Європейського парламенту та Ради 2021/2115 від 2 грудня 2021 року в частині розроблення стратегічних планів державами-членами ЄС в рамках спільної аграрної політики. Підтверджено впровадження пропозицій щодо застосування моніторингу для оцінки реалізації проєктів для розвитку сільських територій Департаментом агропромислового розвитку Львівської обласної державної адміністрації. Впровадження пропозицій здійснення моніторингу та оцінювання розвитку регіонів та територіальних громад, формування територіального партнерства з сусідніми громадами і участі до транскордонних проєктів в Радехівській міській територіальній громаді і Лопатинській селищній громаді. Впровадження методичного підходу до моніторингу та оцінювання реалізації стратегій та програм у територіальних громадах Всеукраїнською громадською організацією «Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України».

Теоретичні положення та матеріали дослідження використовуються у навчальному процесі Львівського інституту Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» до вивчення дисциплін:

«Стратегічний менеджмент», «Бізнес-планування та створення стартапів»; Національного університету «Острозька академія» до вивчення дисциплін: «Економіка бізнесу: мікро- та макро- аспекти управління», «Стратегічний менеджмент», «Проектний менеджмент» та «Менеджмент організацій».

11. Апробація результатів дослідження. Основні положення, наукові результати та практичні розробки дисертації пройшли апробацію в ході обговорення доповідей здобувачки на: IX Всеукраїнській науково-практичній конференції «Екологічні та соціальні аспекти розвитку економіки в умовах євроінтеграції» (м. Миколаїв, 2022 р.); V Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні» (м. Вінниця, 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні питання економіки, обліку, управління і права в сучасних умовах» (м. Полтава, 2022 р.); VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи» (м. Одеса, 2022 р.); Всеукраїнській конференції «Організаційно-економічні та соціальні складові розвитку підприємництва» (м. Львів, 2022 р.); The 3rd JESSD Symposium of Earth, Energy, Environmental Science, and Sustainable Development (Індонезія, 2022 р.); Initiative for coal regions in transition in the Western Balkans and Ukraine (м. Брюссель, Бельгія, 2022 р.); XVI Konferencja «Współczesne gospodarowanie przestrzenią na obszarach wiejskich» (м. Познань, Польща, 2022 р.); XXVI Warsztaty Ekonomistów Rolnych (м. Краснобруд, Польща, 2022 р.); II Międzynarodowa konferencja naukowa «Gospodarowanie przestrzenią a zasoby przyrodnicze. Przestrzeń kulturowa i środowisko przyrodnicze na tle zmian klimatu» (Польща, 2022 р.); Konferencja «Zrównoważone planowanie przestrzenne. Zmiana paradygmatów» (м. Гданськ, Польща, 2022 р.); International interdisciplinary scientific and practical conference «Problems of modern Europe and practical solutions» (м. Варшава, Польща, 2022 р.); XXXVII Seminarium Geografii Wsi Inteligentny rozwój wsi (м. Люблін, Польща, 2022 р.); Conference «Future-ready geography» (м. Краків, Польща, 2023 р.); Kongres Geografii Polskiej (м. Познань, Польща, 2023 р.); XXVI Międzynarodowa Konferencja Naukowa. ENVIRO 2023 – Problemy Ochrony I Kształtowania środowiska (м. Величка, Польща, 2023 р.); XXVI Konferencja Naukowa «Problemy ekonomii, polityki ekonomicznej I finansów publicznych» (м. Карпач, Польща, 2023 р.); XXIII Всеукраїнській викладацькій науково-практичній конференції «Актуальні проблеми теорії та практики в галузі економіки, права, соціально-гуманітарних наук в умовах воєнного стану» (м. Хуст, 2023 р.); VII Міжнародній науково-практичній конференції «Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення» (м. Бережани, 2023 р.).

12. Характеристика здобувачки, її шлях у науці, ступінь наукової зрілості. Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують І. І. Костецьку як кваліфіковану фахівчиню і цілеспрямовану та наполегливу дослідницю. Здобувачка володіє методами та прийомами методології наукових досліджень з економіки сільського розвитку та стратегічного планування, має наукові знання, усесторонню ерудицію. Їй притаманне логічно-абстрактне мислення, вміння логічно визначати завдання та пропонувати нестандартні шляхи їх вирішення, виділяти головні та другорядні аспекти.

Костецька І. І. є сформованим, кваліфікованим науковцем з глибоким теоретичним та практичним рівнем підготовки, високою усесторонньою ерудицією, що дозволяє віднести її до числа фахівчинь з наукової спеціальності 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством».

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у господарську та управлінську практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи нормативним вимогам Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада

2021 року № 1197, рекомендувати дисертацію КОСТЕЦЬКОЇ Ірини Іванівни на тему «Стратегічне планування сільського розвитку» до розгляду у спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук з наукової спеціальністю 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством».

Рецензенти:

**Проректор з науково-педагогічної роботи,
міжнародної діяльності та розвитку,
професор кафедри економіки
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор економічних наук, професор**

Вадим ТКАЧУК

**Завідувач кафедри глобальної економіки
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор економічних наук, професор**

Наталія ВДОВЕНКО

**Професор кафедри економічної кібернетики
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор економічних наук, професор**

Наталія ПОПРОЗМАН